

הפרדוקס הישראלי: הסכסוך הערבי-ישראלי בתרבות הפוליטית האמריקנית

ג'ונתן ריינהולד

תקציר

במאה ה-21 צמח פרדוקס ביחסם של האמריקנים כלפי ישראל וכלפי מוקד הסכסוך הערבי-ישראלי - הסכסוך עם הפלסטינים. מחד גיסא, האהדה לישראל רחבה ומושרשת היטב, ואף טיפסה לגבהים חסרי תקדים. מאידך גיסא, חילוקי הדעות בנוגע לסכסוך הערבי-ישראלי הולכים וגדלים, ולובשים את דמותם של השסעים הפוליטיים, האידיאולוגיים והדתיים היסודיים בחברה האמריקנית. נוצרים אוונגליסטים ויהודים אורתודוקסים מחזיקים בדרך כלל בדעות פוליטיות שמרניות, נוטים לאסטרטגיה נצית ותומכים ברפובליקנים. הקבוצות האלה נוטות יותר להאמין שעל ארצות הברית לצדד בישראל. לעומתם, יהודים לא אורתודוקסים, אמריקנים חילונים ונוצרים פרוטסטנטים רבים מן ה"מיינליין" נוטים להחזיק בדעות פוליטיות ליברליות, מצדדים באסטרטגיה יוגית ותומכים בדמוקרטים. הקבוצות האלה נוטות לתמוך בהקמת מדינה פלסטינית ומתנגדות להתנחלויות, וכן תומכות בתיווך אמריקני מאוזן בתהליך השלום. המחלוקת בעניין הסכסוך הערבי-ישראלי היא חלק מתהליך כללי של קיטוב בפוליטיקה האמריקנית. טענת מאמר זה היא שלהשפעתו הפוליטית של הפרדוקס שני פנים: היות שיסודותיה התרבותיים של האהדה האמריקנית כלפי ישראל יציבים מאוד, המחויבות הבסיסית לביטחונה של ישראל עדיין איתנה ואינה שנויה במחלוקת. ועם זאת, התפשטות הליברליזם בקרב בני הדור הצעיר פירושה שתמיכתם של הדמוקרטים במדיניות הישראלית בנושא תהליך השלום תהפוך להיות מותנית יותר ויותר.

א. מבוא

לארצות הברית יש יחסים מיוחדים עם ישראל, המבוססים על יסודות תרבותיים עמוקים שראשיתם עוד לפני ההגירה ההמונית של יהודים לאמריקה. ועם זאת, בעת האחרונה ניכר שינוי ביחס לישראל, בשני כיוונים מנוגדים: מחד גיסא, האהדה הציבורית כלפי ישראל רחבה, ואף הגיעה לשיאים חדשים במאה ה-21. מאידך גיסא, האמריקנים נחלקים יותר ויותר בשאלה כיצד להתייחס לתהליך השלום הערבי-ישראלי, וחילוקי דעות אלו מקבילים למחלוקות הפוליטיות, האידיאולוגיות והדתיות היסודיות שבקרבם.

מאמר זה משרטט את הפרדוקס של העלייה באהדה לישראל לצד המחלוקות המתרחבות בעניין תהליך השלום, ומנתח את סיבותיו ואת השלכותיו הפוליטיות. ראשית, הוא סוקר את המקורות לאהדה לישראל ואת הסיבות לעלייה בתמיכה בה במילניום החדש. לאחר מכן הוא בוחן את הפיצול הגובר בעמדות הקשורות למדיניות כלפי הסכסוך הישראלי-ערבי בקרב כמה קבוצות מרכזיות בארה"ב. תחילה מתוארות העמדות של הקבוצות שמשני עברי השסע החשוב ביותר בפוליטיקה האמריקנית - הרפובליקנים והשמרנים מצד אחד והדמוקרטים והליברלים מהצד האחר. הקבוצה הבאה היא הפרוטסטנטים. לדת יש משמעות רבה בפוליטיקה האמריקנית, ולפרוטסטנטיות תפקיד חשוב במיוחד בתרבות הפוליטית האמריקנית בכלל (Lipset, 1997). הפרוטסטנטים הם הקבוצה הדתית הגדולה ביותר בארה"ב, ולמעשה הם מהווים כמעט מחצית מהאוכלוסייה האמריקנית. קו הפרדה העיקרי בין הפרוטסטנטים האמריקנים הוא הקו שבין ה"מיינליין"¹ ובין האוונגליסטים. הפרדה זו נעשתה חשובה יותר ויותר גם בסוגיית הסכסוך הערבי-ישראלי. האוונגליסטים הם בסיס התמיכה הגדול ביותר של ישראל, והם מגויסים למטרה זו. לעומתם, מעוז האקטיביזם האנטי-ישראלי בחברה האמריקנית הוא הכנסיות מהמיינליין, שהן הבסיס המוסדי המשמעותי ביותר בארה"ב של תמיכה בקמפיין לסנקציות ולמשיכת השקעות מישראל. היות שכך, חשוב לבחון מחלוקת זו לעומק. הקבוצה האחרונה היא היהודים האמריקנים, שהם מוקד היחס האוהד כלפי ישראל והפעילות הפוליטית שמסייעת לתמיכה בישראל בארה"ב.

¹ ה"מיינליין" מורכב מזרמים פרוטסטנטיים אמריקניים רבים המשותפת להם תיאולוגיה מודרניסטית.

ב. הזדהות עם ישראל והעלייה בתמיכה בישראל

"אין עוד אומה כמו שלנו, חוץ מישראל" (רונלד רייגן, מצוטט אצל Golden, 1992: 424)

תמיכתם של אמריקנים בישראל מהדהדת בשני מרכיבי יסוד בזהות הלאומית של ארה"ב. ראשית, לאמריקה יש שורשים פרוטסטנטיים-פוריטניים, ואלה נעוצים בתנ"ך ובשפה העברית. הפוריטנים האמינו שחשוב לקרוא את התנ"ך בשפת המקור כדי להבינו כראוי. עקב כך, לימודי עברית היו מלימודי הליבה באוניברסיטאות האמריקניות בראשית דרכן. בהרווארד היו לימודי העברית לימודי חובה מאז ייסודה של האוניברסיטה בשנת 1639 ועד 1787. ב-1917 למדו עברית ב-55 מוסדות להשכלה גבוהה בארצות הברית, וכתב עברי אפשר למצוא בסמליהן של אוניברסיטת קולומביה, אוניברסיטת ייל ואוניברסיטת דרטמות. זאת בניגוד לאוניברסיטאות הגדולות של אירופה, שבהן התמקדו בלשונות הקלאסיות - לטינית ויוונית עתיקה (Davis, 1995: 13–15). עם השנים השפיעה התמקדות זו בתנ"ך העברי לא רק על הפרוטסטנטים האמריקנים אלא גם על אמריקנים רבים אחרים, משום שמאפיינים תרבותיים רבים שבעבר נקשרו לפרוטסטנטיות עשו דרכם לזרם המרכזי של התרבות האמריקנית. כמחצית מהאמריקנים מאמינים בעקביות בהבטחה האלוהית לתת לעם היהודי את האדמה שעליה הוקמה ישראל, כפי שהיא מופיעה בתנ"ך. בהם כלולים לא רק שלושה רבעים מן האוונגליסטים הפרוטסטנטים הלבנים, אלא גם מרבית הפרוטסטנטים השחורים והלטינים וכשליש מהקתולים, אף על פי שהטענה הזאת מנוגדת לתיאולוגיה הרשמית של הכנסייה הקתולית. ואכן, יש מתאם גבוה בין האמונה שאלוהים הבטיח את ארץ ישראל לעם היהודי ובין תמיכה במדינת ישראל (Green, 2009; Jones, 2011).

שנית, אהדתם של האמריקנים לישראל מקורה בדת האזרחית האמריקנית הליברלית (The American Creed) ובתחושה הנלווית לה של היותם יוצאים מן הכלל (Lipset, 1997). בדיוק כפי שאמריקה נוצרה על ידי מהגרים חלוצים שחשו עצמם קורבנות לרדיפה דתית וייסדו דמוקרטיה, כך גם ישראל. הדבר גורם לאמריקנים רבים להזדהות עם המדינה היהודית. ב-2008, יותר מ-80% מהאמריקנים הסכימו ששתי המדינות "חולקות ערכים משותפים, בהם מחויבות לחירות ולדמוקרטיה" (The Israel Project, 2008). התפיסה האמריקנית אף מדגישה את חובתה של אמריקה לקדם את החירות והדמוקרטיה בכל רחבי העולם. לפיכך, בעקבות השואה חשו מנהיגים אמריקנים שמוטלת עליהם אחריות מיוחדת להגן על ביטחונה של ישראל,

כחלק מן המחויבות להיות נאמנים לתפיסה האמריקנית (Rynhold, 2015: 15–16). ואכן, כאשר נשאל הציבור מה צריכים להיות יעדיה של ארצות הברית במזרח התיכון, היעד "לסייע להגן על ישראל" היה בין חמש התשובות הנפוצות ביותר, ויותר משלושה רבעים מן המשיבים ציינו שזהו יעד חשוב (שם).

התפיסה באירופה מנוגדת. מידת התמיכה בישראל בקרב הציבור האמריקני גבוהה לפחות כפליים מזו שבקרב הציבור באירופה (טבלה 1). בעוד אמריקנים מזדהים עם ישראל יותר משהם מזדהים עם הפלסטינים, האירופים נוטים להזדהות יותר עם הפלסטינים. הדבר מבליט את האופי יוצא הדופן של האוריינטציה הפרו-ישראלית של ארצות הברית.

**טבלה 1: התמיכה בישראל בהשוואה לתמיכה בפלסטינים:
הפער לטובת ישראל (באחוזים)²**

ספרד	גרמניה	צרפת	בריטניה	ארה"ב	
--	-2	-17	-11	+28	2002
-23	+19	0	-5	+35	2006
-16	+9	-11	-13	+38	2007
--	+2	-4	-16	+39	2013

הסבר להבדל זה אפשר למצוא בהבדלים כלליים יותר בין התרבות הפוליטית והאסטרטגית בארצות הברית ובאירופה. ראשית, ארצות הברית היא עדיין אומה דתית פרוטסטנטית במידה רבה. באירופה, מדינות שהיו בעברן פרוטסטנטיות נעשו חילוניות כמעט לגמרי, והציבורים הקתוליים פעמים רבות לא רק עוינים את ישראל אלא עוינים יהודים בכלל. ואכן, האנטישמיות חזקה יותר באירופה מאשר בארצות הברית, ויש מתאם בין רמה גבוהה של אנטישמיות לרמה גבוהה של רגש אנטי-ישראלי. שנית, התפיסות האנטי-ישראליות העזות ביותר נמצאות בימין הקיצוני ובשמאל הקיצוני - שניהם

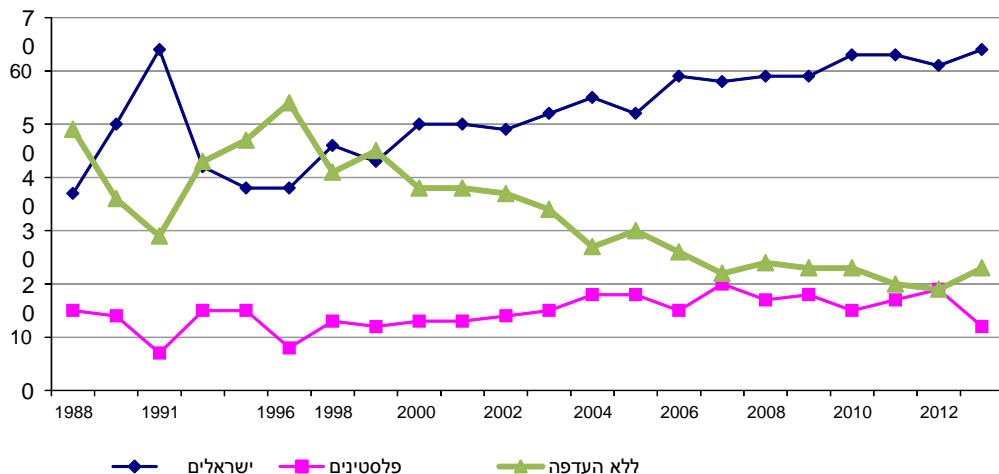
² הנתונים מתוך Pew Research Center 2002a; 2006b; 2009b; 2013b

חזקים בתרבות הפוליטית האירופית יותר מאשר בארה"ב, שבה הליברליזם הקלאסי נמצא ביסוד הזהות הלאומית. בפרט, פוסט-קולוניאליזם שמאלני קיצוני הוא המקור העיקרי לאקטיביזם אנטי-ישראלי. הוא מצדד בפלסטינים ורואה בהם קורבנות של "אימפריאליזם" מערבי ושל "קולוניאליזם" ישראלי. לתפיסה זו יש תהודה רחבה בהרבה באירופה, שלה מורשת של קולוניאליזם ושל תחושת האשם שהוא מעורר. שלישית, במונחים של תרבות אסטרטגית, האמריקנים נכונים הרבה יותר להרשות שימוש בכוח מאשר אירופים. לנוכח השימוש הרב בכוח שישראל עושה, הבדל זה בתרבות האסטרטגית מסייע להסביר את המחלוקת הטרנס-אטלנטית בנוגע לישראל. עם זאת, גורם אחד שאינו עוזר להסביר את המחלוקת הזאת הוא איסלאמופוביה - האמריקנים איסלאמופוביים פחות מאשר הציבור בכמעט כל מדינות אירופה הגדולות (Rynhold, 2015: 28).

עלייה בשיעור התמיכה בישראל בשנות האלפיים

אשר לדעת הקהל, מאז פיגועי 11 בספטמבר התחזקה התמיכה בישראל (איור 1). הסיבה העיקרית לכך היא התחזקות התפיסה בדבר חשיבותה האסטרטגית של ישראל לארצות הברית. מאז 11.9 האמריקנים נוטים הרבה יותר לחשוב שלהתרחשויות במזרח התיכון, ובכלל זה בנוגע לישראל, יש השלכות חשובות עבור ארצות הברית עצמה. בשנות השמונים של המאה העשרים ראו כשליש מהאמריקנים בישראל בעלת ברית קרובה (40%-50% ראו בה מדינה ידידה). בעשור הראשון של המילניום החדש תפס הציבור האמריקני את הטרור הבין-לאומי ואת איום הפצתו של נשק גרעיני על ידי איראן כאיום המשמעותי ביותר על האינטרסים החיוניים האמריקניים (Rynhold, 2015: 17). הציבור גם הביע דאגה רבה מאוד לנוכח עליית האיסלאם הקיצוני ברחבי העולם (Pew Research Center, 2014a). מבחינת אמריקנים רבים, ישראל נתפסה כבעלת הברית המרכזית בחזית המאבק כנגד הכוחות הללו. לאחר 11.9 הגיע שיעור הסבורים שישראל היא בעלת ברית קרובה לכמחצית מהאמריקנים, וכמעט שני שלישים הגדירו את ישראל בעלת ברית. רק בריטניה, אוסטרליה וקנדה דורגו באופן עקבי גבוה יותר מישראל כבעלות בריתה של ארצות הברית בעיני הציבור (Rynhold, 2015: 16).

איור 1: מידת האהדה בדעת הקהל האמריקנית כלפי ישראל וכלפי הפלסטינים (Saad, 2013b)

עלייה זו באהדה לישראל התגברה עוד יותר משום שהאמריקנים נוטים להאמין שהפלסטינים אחראים במידה רבה יותר לכישלון בהשגת השלום. בשלהי שנות השמונים של המאה הקודמת צנח שיעור האהדה לישראל משום שהאמריקנים התרשמו לחיוב מההכרה של אש"ף בישראל, ולשלילה ממדיניותה של ישראל בעניין האינתיפאדה. עם זאת, בעקבות התמוטטות תהליך אוסלו גדל שיעור האהדה כלפי ישראל באופן משמעותי והוא עומד מאז בעקביות על למעלה מ-50% - מצב חסר תקדים; בשנים 2000-2010 התגברה האהדה כלפי ישראל בהשוואה לפלסטינים ביותר מ-20%, והגיעה לשיא של 63%. התמורות הללו במידת האהדה תואמות לתפיסת הציבור האמריקני שלפיה הפלסטינים אשמים יותר באלימות ושואפים פחות להגיע להסכם שלום עם ישראל: מספר האמריקנים שתולים את האשמה בפלסטינים גדול פי 3 עד 5 ממספרם של אלה המחזיקים בדעה ההפוכה (Saad, 2013b).

ג. חילוקי דעות מתרחבים בנושא הסכסוך הערבי-ישראלי: אידיאולוגיה והטיה מפלגתית

חוקרים מזהים מגמה ארוכת טווח של קיטוב אידיאולוגי על בסיס מפלגתי בנוגע לסכסוך הישראלי-ערבי. במשך שנים רבות לא השפיעה מגמה זו במידה ניכרת על היחס לישראל, אבל הדבר אינו כך עוד. מאז קריסת תהליך אוסלו ומאז 11.9 נפער פער אהדה. לפני אירועים אלה היה הפער בין האהדה לישראל לבין האהדה לפלסטינים (לטובת ישראל) גבוה רק מעט יותר בקרב הרפובליקנים מאשר בקרב הדמוקרטים. מאז הפער הוכפל, ואף יותר (טבלה 2). הסיבה לכך היא שבעוד האהדה כלפי ישראל בקרב הדמוקרטים נשארה יציבה, התמיכה בקרב הרפובליקנים האמירה. זאת ועוד, לא רק ששיעור גדול יותר מהרפובליקנים אוהדים את ישראל, אלא שיעור גדול יותר מקרב הדמוקרטים והליברלים מעדיפים את הפלסטינים על פני ישראל.

**טבלה 2: האהדה כלפי ישראל בהשוואה לאהדה כלפי פלסטינים:
הפער לטובת ישראל (באחוזים)³**

שמונים רפובליקנים	ליברלי דמוקרטים	פער אידיאולוגי	פער בין מפלגות	
+41 (+43)	+20 (+25)	+21	(+18)	1993 עד אוגוסט 2001
+56 (+61)	+19 (+27)	+39	(+34)	2006–2002
+52 (+64)	+12 (+24)	+40	(+40)	המלחמה בעזה 2009
+65 (+73)	+19 (+33)	+46	(+40)	2011

³ החישובים מבוססים על נתונים מתוך Moore, 2002; Newport and Carroll, 2006; Pew Research Center, 2009c; Saad, 2011.

נוסף על כך התפתחה גם מחלוקת הנוגעת למדיניות. מרבית הרפובליקנים והשמרנים סבורים שעל ארצות הברית לצדד בישראל בסכסוך, ושעל ירושלים להיות מאוחדת תחת ריבונות ישראל (Jones, 2007; Saad, 2013a). בעבר היו הרפובליקנים והשמרנים חלוקים בשאלת ההקמה של מדינה פלסטינית, אך המגמה כיום היא בכיוון שלילי הולך וגובר (טבלה 3). כמו כן, רובם הגדול מצדיקים את השימוש בכוח מצד ישראל (Pew Research Center, 2006a; 2009c; Jones, 2014) ומאמינים שהלחץ האמריקני צריך להיות מופנה בעיקר כלפי הפלסטינים (Jones, 2007; Saad, 2013a). לעומתם, הדמוקרטים והליברלים נוטים לניטרליות בנוגע לסכסוך, רובם תומכים בהקמת מדינה פלסטינית (טבלה 3) ובחלוקת ירושלים ומתנגדים באופן מובהק להתנחלויות. הם לרוב ספקנים יותר וחלוקים בדעתם בנוגע לשאלה אם השימוש בכוח מצד ישראל מוצדק (Pew Research Center, 2006a; 2009c; Jones, 2014), ובקיץ 2014 הרוב גרס שהצדק לא היה עם ישראל. רוב קטן גם נטה להאמין שהלחץ צריך להיות מופנה בעיקר כלפי ישראל. הדמוקרטים נוטים הרבה יותר מן הרפובליקנים להאמין שהפלסטינים רציניים בעניין השגת השלום.

טבלה 3: פערים בין המפלגות וגישותיהן בנוגע להקמת מדינה פלסטינית (באחוזים)⁴

פער/מחלוקת	דמוקרטים		רפובליקנים	
	נגד	בעד	נגד	בעד
2002	28	44	38	42
2009	22	59	43	39
פער	(+16)		(+4)	
מחלוקת	(+37)		(-4)	

המחלוקת בין המפלגות מוצאת את ביטויה גם בקרב האליטות האינטלקטואליות והפוליטיות. על הממסד הישן והשמרני שהיה עוין כלפי ישראל בעשורים הראשונים לקיומה מאפיל כיום דור חדש של זרם מרכזי

⁴ הנתונים מתוך Jones, 2002; Saad, 2009.

המורכב מניאו-שמרנים ולאומנים עממיים. אלה רואים בישראל בעלת ברית חיונית בחזית המאבק בקיצונים האנטי-דמוקרטים והאנטי-אמריקנים במזרח התיכון. מאז 11.9 נחשב המאבק בקיצונים אלו אינטרס אסטרטגי ממעלה ראשונה בעיני מרבית השמרנים והרפובליקנים. ניצחון לישראל נתפס כניצחון לארצות הברית, ותבוסה לישראל פירושה תבוסה לארצות הברית. ובה בעת, מאז קריסת תהליך אוסלו, שבה האשימו במפורש את הפלסטינים, נעשו הרפובליקנים והשמרנים ספקנים מאוד בנוגע לתהליך השלום, והם רואים בו כעת אינטרס משני בחשיבותו, במקרה הטוב. במקום זאת הם תמכו ועדיין תומכים בתגובה ישראלית חריפה שמטרתה להביס את הטרור, וממשיכים להטיל על הפלסטינים את האחריות לעצור את הטרור ולבצע רפורמות דמוקרטיות מקיפות. עם זאת, לגישת המיעוט השמרני יש תמיכה רבה יותר בקרב האליטות במפלגה הרפובליקנית, בעלות האוריינטציה ה"ריאליסטית" יותר, מאשר בקרב בסיס התמיכה העממי של המפלגה ובקרב האינטלקטואלים השמרנים. ואכן, בשל הדומיננטיות של הזרם המרכזי הניאו-שמרני, כמה מן הרפובליקנים בעלי התפיסה הריאליסטית מצאו את מקומם בממשלים דמוקרטיים, כמו רוברט גייטס וצ'אק הייגל - שניהם שירתו תחת הנשיא אובמה. הם תמכו במדיניות "מאוזנת", שמטילה על ישראל את האחריות העיקרית לבצע ויתורים ותמכו בלחץ אמריקני כבד על ישראל כדי לכפות עליה הסדר קבע (Rynhold, 2015: 36-37).

האליטות הליברליות מותחות יותר ביקורת על מדיניות ישראל, ומידת הביקורתיות עולה. חבריהן מאוחדים בתמיכתם בתהליך השלום ובפתרון של שתי מדינות, וכן בהתנגדותם להתנחלויות ולימין הישראלי. הדמוקרטים והליברלים נוטים לתמוך באימוץ גישה אמריקנית "מאוזנת" כלפי הסכסוך, אף שמיעוט משמעותי נוטה להעדיף את ישראל, במיוחד כאשר היא מונהגת על ידי ממשלת מרכז-שמאל. בה בעת הם חלוקים בשאלה מי אשם בהתמוטטות תהליך אוסלו, ועדיין חלוקים הן בשאלת חשיבות הסכסוך לאינטרסים האסטרטגיים של ארצות הברית באזור לנוכח עליית האיסלאם הקיצוני, והן בשאלת מידת הלחץ שעל ארצות הברית להפעיל על ישראל בנוגע לתהליך השלום. מיעוט שמאלני מעדיף, בעקביות, את הפלסטינים על פני ישראל, משום שאלה נתפסים בעיניו כקורבנות ה"קולוניאליזם" המערבי/ישראלי. לעמדה זו יש תמיכה בקרב אינטלקטואלים המבוטאת בכתבי עת ליברליים כמו *The Nation*, אבל לא בקרב פוליטיקאים דמוקרטים. ואף על פי כן, הליברלים בתוך המפלגה הדמוקרטית הם כיום הקבוצה הגדולה ביותר בה. מבין כל הקבוצות הדמוגרפיות המרכזיות, הליברלים הצעירים הם הקבוצה

שבה העדפת ישראל על פני הפלסטינים היא הנמוכה ביותר, והתמיכה בלחץ אמריקני על ישראל - הגבוהה ביותר. הדבר מצביע על כך שככל הנראה המחלוקת בין המפלגות בעניין הסכסוך הערבי-ישראלי עוד תתרחב בעתיד.

למעשה, הפיצול הגובר בנוגע לסכסוך הישראלי-ערבי הוא חלק מתהליך עמוק יותר של קיטוב המאפיין את הפוליטיקה האמריקנית. בסיס התמיכה של הרפובליקנים הפך להיות שמרני ואוונגליסטי באופן ניכר. מאז שנות השמונים מספר השמרנים המזדהים כרפובליקנים כמעט הכפיל את עצמו. בד בבד, המחנה הדמוקרטי הפך ליברלי וחילוני הרבה יותר. עד שנת 2000, הקבוצה האידיאולוגית הגדולה ביותר מתוך אלו המגדירים עצמם כדמוקרטים היו ה"מתונים", ומספר הדמוקרטים שהגדירו עצמם כיותר ליברלים משמרנים היה גבוה רק במעט ממספרם של אלה שנטו לשמרנות. מאז חלה עלייה קבועה בשיעור הדמוקרטים שמגדירים עצמם ליברלים, והם הפכו לקבוצה האידיאולוגית הגדולה ביותר. גודלה של קבוצה זו הוא כיום יותר מפי שניים מהשמרנים הדמוקרטים. תופעה זו היא חלק מתהליך עמוק יותר של עלייה במספר הצעירים שמגדירים עצמם כליברלים (Pew Research Center, 2012b; 2014c; Saad, 2015).

יתרה מכך, הפילוג המפלגתי בא לידי ביטוי באופן העמוק ביותר בעמדות בנוגע למדיניות חוץ, ורוב הדיון בנושא מתמקד במדיניות בנוגע למזרח התיכון. ב-1997 הסכים הרוב בשתי המפלגות ש"הדרך הטובה ביותר להבטיח את השלום היא באמצעות כוח צבאי". ב-2007 אמנם הסכים רוב מכריע של הרפובליקנים עם אמירה זו, אבל רק מיעוט מן הדמוקרטים (Pew Research Center, 2009a). ככלל, מידת התקיפות שיש לנקוט בנוגע לביטחון הלאומי נעשתה הסוגיה הפוליטית, בה"א הידיעה, שהבחנה בין דמוקרטים לרפובליקנים בשנים 2001-2010 (Pew Research Center, 2005; 2011a). תחום נוסף של פילוג, שיש לו השלכות ישירות יותר על המזרח התיכון, נוגע לגישות כלפי מוסלמים. בעשור שלאחר 11.9 נעשתה גישתם של האמריקנים ככלל, ובהתמדה, שלילית יותר כלפי מוסלמים. ועם זאת היה הבדל ברור בין המפלגות בסוגיה זו. כך, ב-2010 החזיקו הרפובליקנים בגישה לא אוהדת כלפי המוסלמים ביחס של יותר מ-2:1, ואילו מרבית הדמוקרטים החזיקו בגישה אוהדת כלפי המוסלמים ביחס של 4:3 (Pew Research Center, 2010). בשנים 2002-2011 הגיע ל-59% שיעור הרפובליקנים הסבורים שהאיסלאם מעודד אלימות יותר מכל דת אחרת - שיעור כפול מזה שבקרב הדמוקרטים (Pew Research Center, 2007; 2011c).

ד. פרוטסטנטים אמריקנים

"להתנגד לישראל זה להתנגד לאלוהים" (ג'רי פרוול)⁵

"הכיבוש הוא [...] שורש כל מעשי הרשע הנעשים נגד חפים מפשע בשני הצדדים" (החלטת החרם של האספה הכללית של הפרסביטריאנים, 2004)⁶

במהלך המלחמה הקרה היה מספר החברים בכנסייה הפרוטסטנטית מהמיינליין גדול ממספר האוונגליסטים, וגם השפעתה הפוליטית של כנסייה זו הייתה גדולה יותר. במילניום החדש התהפך המצב, וכיום כרבע מכלל האמריקנים הם אוונגליסטים לעומת כ-15% שמגדירים עצמם כחלק מהמיינליין (Pew Research Center, 2015). בה בעת, האוונגליסטים הפכו לקבוצה הגדולה ביותר בקרב הרפובליקנים (Pew Research Center, 2012c), והנשיא ג'ורג' בוש הבן מייצג באופן מובהק את ההשפעה הפוליטית הגוברת של האוונגליסטים.

מבין כל הקבוצות האתניות והדתיות בארצות הברית, חוץ מן היהודים, האוונגליסטים הם האוהדים ביותר את ישראל. מרביתם סבורים שעל ארצות הברית לצדד בישראל בסכסוך. האהדה לישראל בקרב אוונגליסטים לבנים עלתה מ-54% בשנת 2001 ל-70% בשנת 2014, ורק 5% מביעים אהדה גדולה יותר לפלסטינים (Pew Research Center, 2009b; 2009c; 2014b). בזירה הפוליטית, השמרנים ביותר מן הבחינה הדתית הם הפעלתנים ביותר למען ישראל והתומכים בה ביותר. עבור נוצרים ציונים אלו, הנבואה התנ"כית בעניין אחרית הימים היא בסיס התמיכה בישראל. עם זאת, גישתם הפוליטית מונחית בראש ובראשונה על ידי הצו "לאהוב את ישראל", ולא על ידי ניסיון ממשי להחיש את אחרית הימים: הנהגות הארגונים האוונגליסטים הפרו-ישראליים נוטות לתמוך בהתנחלויות ובימין הקיצוני הישראלי, אך בפועל מאמצות את הקו של ממשלות ישראל. ההוכחה העיקרית לכך היא סירובן להצטרף לימין הישראלי במאבק נגד תכנית ההתנתקות מעזה ב-2005. חוץ מן הפעילים הנוצרים הציונים, אוונגליסטים אחרים נוקטים עמדה מתונה יותר ביחס לסכסוך למרות תמיכתם בישראל. מיעוט שמאלי מתוכם אף תומך בפלסטינים

⁵ פרוול היה המנהיג האוונגליסטי החשוב ביותר בשנות השבעים והשמונים של המאה העשרים, ונותר מאז אחת הדמויות החשובות בתנועה. הדברים הובאו מפיו בניוולטר בשם *Moral Majority Report* שנשלח ב-14.3.1980.

⁶ <http://www.presbyterianmission.org/ministries/global/resolution-israel-and-palestine-phased-selective-d/#1>

(Spector, 2009; Guth and Kenan, 2011; Rynhold, 2015: 108–109). אבל קבוצות אלו פעילות בנושא מבחינה פוליטית הרבה פחות מאשר תומכיה האוונגליסטים השמרנים של ישראל. במאה ה-21 התרומות שהאוונגליסטים העניקו לישראל האמירו מאוד. לדוגמה, הקרן לידידות, שלה בסיס תורמים של מעל 300,000 נוצרים אמריקנים, גייסה כ-100 מיליון דולר בשנת 2009 בלבד. בשנת 2006 ייסד הכומר ג'ון הייגי (Hagee) את הארגון Christians United for Israel (CUFI), מעין איפא"ק נוצרי שטוענת שיש לה מיליון חברים (Rynhold, 2015: 107–108).

העמדות של המיינליין הפוכות לגמרי מעמדותיהם של האוונגליסטים. בשנים 2000–2003 יותר משליש מההצהרות הרשמיות של המיינליין שעסקו בביקורת על מצב זכויות האדם התמקדו בישראל; כשליש התמקדו בארה"ב והנותרות עסקו ב-20 מדינות אחרות. לא הושמעה ביקורת אחת מצד המיינליין בנוגע למצב זכויות האדם ברשות הפלסטינית ובכל מדינה אחרת הגובלת בישראל (Nelson and Wisdom, 2004). בראש קמפיין החרם עומדים פעילים פוליטיים מהמיינליין שאוהדים בראש ובראשונה את הפלסטינים ומאמינים שישראל היא שצריכה לעשות ויתורים. פעילים אלו הם אנטי-ציונים בדרך כלל, וטוענים שלעם היהודי אין זכות להגדרה עצמית, בניגוד לערבים באופן כללי ולפלסטינים בפרט. במובן זה, עמדתם היא תמונת ראי לעמדתם של הנוצרים הציונים. האנטי-ציונות מתבססת על עירוב של רעיונות, במיוחד תיאולוגיית השחרור, ובכך מתמקדת בתמיכה במי שנתפסים כקורבנות של "אימפריאליזם" מערבי ו"קולוניאליזם" ישראלי. ככל שהשואה נעשתה זיכרון רחוק יותר וישראל נעשתה חזקה יותר, כך איבד מעוצמתו הטיעון שלפיו יש לתמוך בישראל בתור הקורבן. בו בזמן, התמיכה בפלסטינים ניזונה משרידי התיאולוגיה האנטי-יהודית ומקשרים היסטוריים עם התנועה הלאומית הערבית. ובכל זאת, אנשי דת רבים בכנסיות המיינליין המחזיקים בהשקפות יוניות מותחים ביקורת על ההתנחלויות ולא על הציונות כשלעצמה, אך קולות אלו אינם ממלאים תפקיד פוליטי מרכזי (Rynhold, 2015). המחלוקת התיאולוגית והפוליטית בין הפעילים האוונגליסטים הפרו-ישראלים ובין הפעילים הפרו-פלסטינים מכנסיות המיינליין היא אפוא עמוקה ביותר.

לעומת זאת, ההבדלים בין שני הציבורים - האוונגליסטי וזה המשתייך למיינליין - קטנים הרבה יותר. רוב יחסי בציבור של המיינליין מעדיפים למעשה את ישראל על פני הפלסטינים, אך במידה פחותה מהציבור האוונגליסטי (Pew Research Center, 2009b; Guth and Kenan, 2011). ואולם, חילוקי הדעות בתוך המיינליין עצמו בסוגיה זו - בין הציבור ובין פעיליו הפוליטיים - הם

גדולים ומשמעותיים הרבה יותר. השיעור מקרב ציבור המיינליין אשר סבור שעל ארצות הברית לצדד בישראל עלה במידה ניכרת בעשור הראשון של המאה, למרבה האירוניה בדיוק בזמן שבו כנסיות המיינליין אימצו עמדה הפוכה לגמרי. עם זאת, בעוד רוב האוונגליסטים מאמינים שארה"ב צריכה לעמוד לצד ישראל, רוב הפרוטסטנטים במיינליין מעדיפים לנקוט גישה מאוזנת (Guth and Kenan, 2011; ראו טבלה 4).

טבלה 4: ההסכמה שביטחון ישראל צריך להיות מטרה חשובה מאוד של מדיניות חוץ אמריקנית, 2011 (באחוזים)⁷

מיינליין	34
אוונגליסטים	64

ה. היהודים האמריקנים

"הצלחתה הגדולה של איפא"ק נעוצה ביכולתה להגדיר מהי המשמעות של להיות פרו-ישראל" (ליז שרייר, המנהלת הפוליטית של איפא"ק 1983-1994, אצל Miller, 2008: 95)

"איפא"ק אינה מייצגת את הקהילה היהודית כולה" (ג'וזף ביידן, ספטמבר 2008, אצל Mozgovaya, 2008)

חיבור רגשי לישראל

הזיקה של יהודים אמריקנים לישראל נותרה חזקה. בין שני שלישים לשלושה רבעים מהיהודים האמריקנים חשים קרבה לישראל, ולכשלושה רבעים מהם אכפת מהמדינה היהודית והם מאמינים שהיא מרכיב חשוב

⁷ הנתונים מתוך Pew Research Center, 2011b.

בזהותם היהודית (Sasson, Kadushin, and Saxe, 2008; Pew Research Center, 2013a). בכל זאת יש פער גדול בנושא זה בין תת-קבוצות שונות. האורתודוקסים, מי שמשתייכים לקהילות יהודיות, מי שנשואים ליהודים והמבוגרים יחסית - כל אלה חשים חיבור רגשי עמוק יותר לישראל מאשר מי שאינם אורתודוקסים, מי שאינם נשואים ליהודים, מי שאינם משתייכים לקהילות והצעירים יחסית. הגורם העיקרי להבדל הוא שבקבוצה הראשונה תחושת השייכות לעם היהודי חזקה יותר. במידה מסוימת, פער זה בחיבור הרגשי בקרב היהודים האמריקנים משקף את פער האהדה בקרב האמריקנים בכלל, משום שהאורתודוקסים, שהם הזרם השמרני ביותר ביהדות ומזדהים יותר עם הרפובליקנים, הם הקשורים ביותר לישראל, ואילו הזרמים הליברליים יותר קשורים לישראל פחות. היהודים החילונים, כמו האמריקנים החילונים בכלל, הם הקשורים לישראל פחות מכול (טבלה 5).

טבלה 5: חיבור רגשי לישראל⁸

מחוברים מאוד		מחוברים במידה מסוימת/רבה		
2013	2000	2013	2000	
61%	68%	91%	92%	אורתודוקסים
47%	39%	88%	80%	קונסרבטיבים
24%	21%	66%	64%	רפורמים
16%	24%	49%	55%	"פשוט יהודים"

אכן נראה שיהודים צעירים לא אורתודוקסים קשורים לישראל פחות מאבותיהם (Cohen and Kelman, 2008). לנוכח העובדה שהיהודים הלא אורתודוקסים הצעירים הם ליברלים מאוד, הדבר תואם את המצב בקרב הליברלים האמריקנים בכלל - האהדה לישראל נמוכה יחסית, והביקורת כלפי מדיניות ישראל בעלייה. עם זאת, מגמת ההתרחקות צומצמה על ידי הרחבה

⁸ הנתונים מתוך Pew Research Center, 2013a; Ament, 2005.

מסיבית של פרויקט תגלית, שבמסגרתו יהודים אמריקנים צעירים מבקרים בישראל, ובמידה פחותה על ידי הגידול הדמוגרפי בשיעור האורתודוקסים בקהילה היהודית - שני הגורמים האלה הגדילו את מספר היהודים הצעירים בעלי זיקה חזקה לעמיות היהודית וחיבור רגשי לישראל (Sasson, 2013).

למעשה, השינוי המשמעותי ביותר אינו עוצמת החיבור לישראל בקרב היהודים אלא אופיו של חיבור זה. יהודים צעירים לא אורתודוקסים מתעניינים פחות בהגנה פוליטית על ישראל ומוכנים יותר למתוח ביקורת על מדיניות ממשלתה. לכך יש השלכות פוליטיות חשובות על האופן שבו הקהילה היהודית המאורגנת מתייחסת לסכסוך הערבי-ישראלי ולתהליך השלום.

בעבר התבססה השדולה הפרו-ישראלית על הנורמה של "סולידריות קונצנזואלית", שפירושה פעולה במסגרת הקונצנזוס הציבורי של תמיכה בממשלה הנבחרת בישראל. אלא שבקהילה המאורגנת צומחת נורמה חדשה - "סולידריות פלורליסטית", ועל פיה תת-קבוצות שונות מאמצות עמדה פוליטית ציבורית משלהן בעניין תהליך השלום, על בסיס האידיאולוגיה שלהן, ואינן חשות מחויבות להסכמה כלל-קהילתית או למדיניותה של ממשלת ישראל. הביטוי הבולט ביותר לכך הוא צמיחתה של שדולת ג'יי סטריט, ה"פרו-ישראלית פרו-שלום", בתור אלטרנטיבה לאיפא"ק. גם ארגונים יהודיים ימניים חרגו מן הנורמה של סולידריות בהסכמה. תהליך זה הושפע במידת מה מן ההתפתחויות בוויכוח בתוך ישראל, שנעשה מקוטב יותר לאחר מלחמת לבנון ב-1982 ובמיוחד לאחר האינתיפאדה הראשונה, וכן מקשרים בין-לאומיים רחבים יותר ומגישה נוחה יותר לכלי תקשורת בישראל. אבל התהליך עוצב גם על ידי אותן מחלוקות אידיאולוגיות, דתיות ומפלגתיות המפלגות את דעת הקהל בעניין הסכסוך בקרב כלל הציבור האמריקני. וכך, בעוד הקהילה המאורגנת נעשתה מקוטבת יותר בעניין הסכסוך, ועוד יותר מכך בעניין ההתנחלויות, דווקא בציבור היהודי מחלוקות אלו הצטמצמו מאוד בשל האמונה הרווחת שהפלסטינים אינם מעוניינים באמת בשלום ושהם האשמים העיקריים בכישלון להשיגו (טבלה 6; Pew Research Center, 2013a: 89; Rynhold, 2015: 162). בעניין זה דעתם של יהודי ארצות הברית דומה לדעת הזרם המרכזי בציבור האמריקני, וכן לדעת הקהל בישראל מאז 2001.

טבלה 6: מאמץ כן להביא שלום, 2013 (באחוזים)⁹

המנהיגות הפלסטינית	ממשלת ישראל	
12	38	כלל יהודים
7	61	אורתודוקסים
14	52	קונסרבטיבים
11	36	רפורמים
14	27	"פשוט יהודים"

אשר להשלכות הפוליטיות של המעבר ל"סולידריות פלורליסטית" על השדולה למען ישראל, אפשר לטעון שבעוד הפלורליזם עשוי לגרום ליהודים האמריקנים להיות מעורבים יותר בכל הנוגע לישראל, הוא גם מחליש את עוצמת הלובי הפרו-ישראלי של הזרם המרכזי בכך שהוא מכרסם ביכולתו להגדיר מה פירוש להיות "פרו-ישראלי" בזירה הפוליטית האמריקנית.

1. מסקנות

אמריקנים מכל תת-הקבוצות הדתיות והאידיאולוגיות שהוזכרו חולקים נטייה יסודית להעדיף את ישראל על פני הפלסטינים. בו זממן, גישותיהם של האמריקנים כלפי הסכסוך הערבי-ישראלי עוברות תהליך של קיטוב לפי הקווים האידיאולוגיים והדתיים, והם מעצימים אלה את אלה. נוצרים אוונגליסטים ויהודים אורתודוקסים מחזיקים בדרך כלל בדעות פוליטיות שמרניות, נוטים לאסטרטגיה נצית ותומכים ברפובליקנים. הקבוצות האלה נוטות יותר להאמין שעל ארצות הברית לצדד בישראל, ושהפלסטינים הם האשמים העיקריים באי-ההגעה לשלום. עם זאת, הם אינם תמימי דעים בנושא הקמת מדינה פלסטינית ובניית התנחלויות. לעומתם, יהודים לא אורתודוקסים ונוצרים רבים מן המיינליין נוטים להחזיק בדעות פוליטיות ליברליות, מצדדים

⁹ הנתונים מתוך Pew Research Center, 2013a.

באסטרטגיה יונית ותומכים בדמוקרטים. הקבוצות האלה נוטות לתמוך בהקמת מדינה פלסטינית ומתנגדות להתנחלויות, וכן תומכות בתיווך אמריקני פעיל כדי להשיג מטרות אלו. השמאל מפולג יותר מהימין בעניין ישראל, אבל החלוקה הבסיסית תקפה. המחלוקת בעניין הסכסוך הערבי-ישראלי היא חלק מתהליך כללי של קיטוב בפוליטיקה האמריקנית.

מהן אפוא ההשלכות הפוליטיות של הפרדוקס הישראלי?

מחד גיסא, כמה וכמה גורמים מצביעים על כך שהנטייה הפרו-ישראלית מתחזקת. אירועי 11.9 חיזקו מאוד את התפיסה שישראל היא בעלת ברית חיונית. גם חשיבותם הדמוגרפית והפוליטית של תומכיה הנלהבים ביותר של ישראל - האוונגליסטים והיהודים האורתודוקסים - גדלה. לעומת זאת, הכנסייה המרכזית, בסיס ההתנגדות הקולני ביותר לישראל, מצטמצמת הן בגודלה והן בחשיבותה הפוליטית. במקביל, מספר החברים באיפא"ק גדל, ומספר המשתתפים בוועידה השנתית של איפא"ק עלה מ-500 בתחילת שנות השבעים ל-13,000 ב-2013, בהם כמעט מחצית מחברי הקונגרס.

עם זאת, אהדה בסיסית זו כלפי ישראל ניצבת בפני כמה אתגרים פוטנציאליים. הראשון שבהם נוגע לזהות הלאומית האמריקנית עצמה. בספרו הפרובוקטיבי *Who Are We?* טוען סמואל הנטינגטון שתפיסת העולם האמריקנית נתונה תחת איום חמור (Huntington, 2004). הנטינגטון חושש שהמהגרים ההיספנים והאסייתים הרבים לא ייטמעו בתרבות האמריקנית, ושהדבר מסמל את שקיעתה. היות שהתמיכה בישראל קשורה קשר הדוק לתפיסה זו, יהיה פירוש הדבר גם ירידה בתמיכה בישראל. לכך יש חשיבות פוליטית רבה, שכן ב-2003 עבר מספרם של ההיספנים את מספרם של האפריקנים-אמריקנים והם נעשו קבוצת המיעוט הגדולה ביותר בארצות הברית. בתחילת המאה ה-21, מבין כל הקבוצות האתנו-דתיות העיקריות האהדה לישראל הייתה הנמוכה ביותר בקרב היספנים קתולים, אבל אהדתם של אלה הייתה נמוכה גם כלפי הפלסטינים. עם זאת, בקרב ההיספנים בכלל, התמיכה בישראל עלתה (Guth and Kenan, 2011).

שינוי חברתי רלוונטי נוסף הוא הירידה בהשתייכות הדתית. ב-1990 לא הזדהו 8.2% מהאמריקנים עם שום קבוצה דתית מאורגנת. ב-2012 שיעור זה הכפיל את עצמו, ואף יותר. זאת ועוד, ב-2012 הזדהו כפרוטסטנטים, בפעם הראשונה, פחות ממחצית מן האמריקנים (Pew Research Center, 2012a). לירידה זו יש חשיבות משום שאחד היסודות העיקריים לתמיכה בישראל הוא האמונה הרווחת בתנ"ך. פער ההעדפה לטובת ישראל על פני הפלסטינים בקרב

מי שאינם משתייכים לשום קבוצה דתית נמוך יותר מבכל קבוצה אתנו-דתית בארצות הברית, אך גם אלה מעדיפים את ישראל על פני הפלסטינים ביחס גבוה מ-2:1 (Guth and Kenan, 2011). ההבדל בינם ובין האירופים החילונים, שנוטים יותר לטובת הפלסטינים, מצביע על כך שהנטייה הפרו-ישראלית עדיין מושרשת עמוק בתרבות הפוליטית האמריקנית.

ומה בנוגע לשינויים במזרח התיכון עצמו? האהדה לישראל גברה בשל תפיסות שליליות בנוגע למוסלמים ולמדינות ערב העוינות את ישראל ואת ארצות הברית. תהליך אמיתי של דמוקרטיזציה בעולם הערבי עשוי לשנות זאת, אבל הסיכויים לכך נראים קלושים. עליית גורמים איסלאמיים קיצוניים כמו המדינה האיסלאמית מחזקת עוד יותר את תחושת הניכור שאמריקנים חשים כלפי הערבים והמוסלמים במזרח התיכון. ולבסוף, גם שינויים בתוך ישראל עלולים לגרום לה לאבד את מעמדה כצד המועדף: במקרים רבים, שיעור התמיכה בישראל בקרב הציבור הכללי ובקרב היהודים האמריקנים ירד בתגובה לפעולות ספציפיות שנתפסו ככאלה שאינן עולות בקנה אחד עם ערכים דמוקרטיים או עם מחויבות כנה לשלום. דוגמאות לכך הן ירידה בתמיכה בישראל בעקבות הטבח בסברה ושתילה בספטמבר 1982 ולאחר פרוץ האינתיפאדה הראשונה בדצמבר 1987. ואולם, דעת הקהל שבה במהירות לתמוך בישראל כבעבר, ולכן לא נראה שאירועים כאלה בעתיד יביאו לכדי תמורה ארוכת טווח בקרב הציבור. למרות הכול, בהחלט ייתכן שלאירועים כאלה תהיה השפעה משמעותית יותר על הדמוקרטים, על הליברלים ועל יהודים צעירים לא אורתודוקסים.

הדבר מעלה את הסוגיה הפוליטית הראשית שבלב הפרדוקס הישראלי, והיא האם שיעורים גבוהים של אהדה מתבטאים בהכרח ברמה גבוהה של תמיכה פוליטית. אשר לביטחונה של ישראל, התשובה חיובית. בעקבות 11.9, עליית חמאס וחיזבאללה והאיום הגרעיני הגובר מצד אירן, ישראל נתפסת כאחת מבעלות בריתה הקרובות ביותר של ארצות הברית. בראייה זו, ניצחון של ישראל על אויבים אלו הוא ניצחון לארצות הברית, ותבוסה לישראל תהיה תבוסה לארצות הברית. תפיסה זו של הציבור, הרואה את ביטחונן של שתי המדינות כמקשה אחת, פירושה שעבור הציבור האמריקני תמיכת הנשיא בביטחונה של ישראל הוא מעין מבחן לקמוס לאמינותו של הנשיא בעניין ביטחונה של ארצות הברית עצמה.

עם זאת, רובו המכריע של הגידול בתמיכה בישראל שוכן בצדה הימני של הקשת הפוליטית. פירוש הדבר שממשל רפובליקני ייטה ככל הנראה יותר לכיוונה של ישראל מממשל דמוקרטי, וייטה פחות ללחץ עליה בכל הנוגע

להסכם שלום. מצד אחר, אף שאין זה סביר כלל שדמוקרטים וליברלים ילכו בעקבות מקביליהם האירופים ויהפכו לפרו-פלסטינים, ביקורתם על מדיניותה של ישראל הולכת וגוברת, ותמיכתם המעשית בישראל מושפעת יותר ויותר מנכונותה של ישראל לקדם את תהליך השלום. מי שנותנים ביטוי קולני לדעות אלו יצברו ככל הנראה כוח רב יותר במפלגה בעתיד. לליברלים ולדמוקרטים מחויבות עזה לפתרון של שתי מדינות, והם מתנגדים נחרצות להתפשטות של ההתנחלויות הישראליות. לפיכך, ממשלה ישראלית שתיתפס כפועלת נגד עמדות אלו תתקשה יותר ויותר לזכות בתמיכתם של הדמוקרטים. היהודים האורתודוקסים הם אולי הקבוצה שגדלה בקצב המהיר ביותר, אבל רובם המכריע של יהודי ארצות הברית אינם אורתודוקסים. הם פחות קשורים רגשית לישראל, פחות נצים בנושא תהליך השלום, ובכל מקרה, תמיכתם במפלגה הדמוקרטית מוחלטת. ישראל עדיין נהנית מהספק בקרב הדמוקרטים ובמיוחד בקרב היהודים האמריקנים, לנוכח האופן השלילי שבו הם תופסים את גישתן של שכנותיה של ישראל - הן כלפי ישראל והן כלפי ארה"ב.

לכך יש השלכות פוליטיות חשובות על ישראל, משום שכאשר הדמוקרטים בשלטון סביר שממשלת ישראל תעמוד לפני ממשל הנוטה יותר להיות נטול משוא פנים, ולפני קהילה פרו-ישראלית מפולגת יותר ולפיכך בעלת יכולת מצומצמת יותר למנוע לחץ על ישראל בנושא מעורר המחלוקת של ההתנחלויות. התופעה כבר באה לידי ביטוי בתקופת ממשל אובמה, אבל היא אינה מוגבלת לנשיא אובמה וליועציו, אלא נפוצה ורווחת בקרב בסיס המפלגה הדמוקרטית. תהיה זו אשליה אפוא מצד ממשלת ישראל לחשוב שהיא תוכל לשמר לאורך זמן תמיכה אמריקנית דו-מפלגתית ובו בזמן גם לרצות את המתנחלים.

רשימת מקורות

- Ament, Jonathon, 2005. "Israel Connections and American Jews", *Report 12*, New York: United Jewish Communities.
- Cohen, Steven, and Ari Kelman, 2008. *Beyond Distancing: Young Adult American Jews and Their Alienation from Israel*, New York: Bronfman Philanthropies.
- Davis, Moshe, 1995. *America and the Holy Land*, Westport, CO: Praeger.
- Golden, Peter, 1992. *Quiet Diplomat*, New York: Herzl Press.
- Green, John, 2009. "The American Public and Sympathy for Israel: Present and Future", *Journal of Ecumenical Studies* 44(1): 107–121.
- Guth, James, and William Kenan, Jr., 2011. "Religious Factors and American Public Support for Israel: 1992–2008", paper prepared for the annual meeting of the American Political Science Association, Seattle, Washington, September.
- Huntington, Samuel, 2004. *Who Are We? The Challenges to America's National Identity*, New York: Simon & Schuster.
- Jones, Jeffrey M., 2014. "Americans' Reaction to Middle East Situation Similar to Past", *Gallup*, July 24, http://www.gallup.com/poll/174110/americans-reaction-middle-east-situation-similar-past.aspx?utm_source=COUNTRY_ISR&utm_medium=topic&utm_campaign=tiles.
- , 2011. "In U.S., 3 in 10 Say They Take the Bible Literally", *Gallup*, July 8, <http://www.gallup.com/poll/148427/say-bible-literally.aspx>.
- , 2007. "Americans Continue to Be Pessimistic about Middle East Peace", *Gallup*, March 13, <http://www.gallup.com/poll/26860/americans-continue-pessimistic-about-middle-east-peace.aspx>.
- , 2002. "Nearly Half of Americans Favor Independent Palestinian State", *Gallup*, June 3, <http://www.gallup.com/poll/6115/nearly-half-americans-favor-independent-palestinian-state.aspx>.
- Lipset, Seymour Martin, 1997. *American Exceptionalism*, New York: Norton.
- Miller, Aaron David, 2008. *The Much Too Promised Land*, New York: Bantam.
- Moore, David W., 2002. "Republicans, Conservatives More Supportive of Israelis than Democrats, Liberals", *Gallup*, April 17, <http://www.gallup.com/poll/5836/republicans-conservatives-more-supportive-israelis-than-democrats-liberals.aspx>.
- Mozgovaya, Natasha, 2008. "Biden: Israel's Decisions Must be Made in Jerusalem", *Ha'aretz*, September 4.
- Nelson, Erik R., and Alan F. H. Wisdom, 2004. *Human Rights Advocacy in the Mainline Protestant Churches (2000–2003): A Critical Analysis*, Washington DC: Institute on Religion & Democracy.

Newport, Frank, and Joseph Carroll, 2006. "Republicans and Religious Americans Most Sympathetic to Israel", Gallup, March 27, <http://www.gallup.com/poll/22063/republicans-religious-americans-most-sympathetic-israel.aspx>.

Pew Research Center, 2015. "Religious Landscape Study", *Pew Research Center*, May 12, <http://www.pewforum.org/religious-landscape-study/>.

---, 2014a. "Growing Concern about Rise of Islamic Extremism at Home and Abroad", *Pew Research Center*, September 10, www.people-press.org/2014/09/10/growing-concern-about-rise-of-islamic-extremism-at-home-and-abroad/.

---, 2014b. "As Mideast Violence Continues, a Wide Partisan Gap in Israel-Palestinian Sympathies", *Pew Research Center*, July 15, <http://www.people-press.org/2014/07/15/as-mideast-violence-continues-a-wide-partisan-gap-in-israel-palestinian-sympathies/>.

---, 2014c. "Millennials in Adulthood: Millennials Less Conservative than Older Generations", *Pew Research Center*, March 5, <http://www.pewsocialtrends.org/2014/03/07/millennials-in-adulthood/sdt-next-america-03-07-2014-1-06/>.

---, 2013a. "A Portrait of Jewish Americans", *Pew Research Center*, October 1, <http://www.pewforum.org/2013/10/01/jewish-american-beliefs-attitudes-culture-survey/>.

---, 2013b. "Despite Their Wide Differences, Many Israelis and Palestinians Want Bigger Role for Obama in Resolving Conflict", *Pew Research Center*, May 9, <http://www.pewglobal.org/2013/05/09/despite-their-wide-differences-many-israelis-and-palestinians-want-bigger-role-for-obama-in-resolving-conflict/>.

---, 2012a. "'Nones' on the Rise", *Pew Research Center*, October 9, <http://www.pewforum.org/unaffiliated/nones-on-the-rise.aspx>.

---, 2012b. "Partisan Polarization Surges in Bush, Obama Years; Trends in American Values: 1987–2012", *Pew Research Center*, June 4, <http://www.people-press.org/2012/06/04/partisan-polarization-surges-in-bush-obama-years/>.

---, 2012c. "Trends in Party Identification of Religious Groups by Religious Affiliation", *Pew Research Center*, February 2, www.pewforum.org/Politics-and-Elections/Trends-in-Party-Identification-of-Religious-Groups-affiliation.aspx.

---, 2011a. "Beyond Red vs. Blue: Political Typology", *Pew Research Center*, May 4, <http://people-press.org/files/legacy-pdf/Beyond-Red-vs-Blue-The-Political-Typology.pdf>.

---, 2011b. "Goal of Libyan Operation Less Clear to Public; Top Middle East Priority: Preventing Terrorism", *Pew Research Center*, April 5, <http://pewresearch.org/pubs/1950/poll-fewer-see-goal-libya-policy-goals-middle-east-terrorism-oil-democracy-israel>.

---, 2011c. "Continuing Divide in Views of Islam and Violence", *Pew Research Center*, March 9, <http://www.people-press.org/2011/03/09/continuing-divide-in-views-of-islam-and-violence/>.

---, 2010. "Public Remains Conflicted Over Islam", *Pew Research Center*, August 24, <http://www.pewforum.org/2010/08/24/public-remains-conflicted-over-islam/>.

---, 2009a. "Independents Take Center Stage in Obama Era: Section 6: Foreign Policy and Global Engagement", *Pew Research Center*, May 21, <http://www.people-press.org/2009/05/21/section-6-foreign-policy-and-global-engagement/>.

---, 2009b. "Ideological Gaps Over Israel on Both Sides of Atlantic", *Pew Research Center*, January 29, <http://www.pewglobal.org/2009/01/29/ideology-and-views-toward-the-middle-east-conflict/>.

---, 2009c. "Modest Backing for Israel in Gaza Crisis", *Pew Research Center*, January 13, <http://www.people-press.org/2009/01/13/modest-backing-for-israel-in-gaza-crisis/>.

---, 2007. "Public Expresses Mixed Views of Islam, Mormonism", September 25, *Pew Research Center*, <http://pewforum.org/Public-Expresses-Mixed-Views-of-Islam-Mormonism.aspx>.

---, 2006a. "American Attitudes Hold Steady in Face of Foreign Crises", *Pew Research Center*, August 17, <http://www.people-press.org/2006/08/17/american-attitudes-hold-steady-in-face-of-foreign-crises/>.

---, 2006b. "America's Image Slips, But Allies Share U.S. Concerns over Iran, Hamas", *Pew Research Center*, June 13, <http://www.pewglobal.org/reports/display.php?ReportID=252>.

---, 2005. "Beyond Red vs. Blue", *Pew Research Center*, May 10, <http://www.people-press.org/2005/05/10/beyond-red-vs-blue/>.

---, 2002a. "Americans and Europeans Differ Widely on Foreign Policy Issues", *Pew Research Center*, April 17, <http://www.pewglobal.org/2002/04/17/americans-and-europeans-differ-widely-on-foreign-policy-issues/>.

---, 2002b. "Americans Struggle with Religion's Role at Home and Abroad: Part 2: Views of Islam and Religion in the World", *Pew Research Center*, March 20, <http://www.people-press.org/2002/03/20/part-2-views-of-islam-and-religion-in-the-world/>.

Rynhold, Jonathan, 2015. *The Arab-Israeli Conflict in American Political Culture*, Cambridge: Cambridge University Press.

Saad, Lydia, 2015. "U.S. Liberals at Record 24%, but Still Trail Conservatives", *Gallup*, January 9, http://www.gallup.com/poll/180452/liberals-record-trail-conservatives.aspx?utm_source=liberal%20self%20identification&utm_medium=search&utm_campaign=tiles.

---, 2013a. "Americans Favor More Pressure on Palestinians Than Israelis", *Gallup*, March 18, <http://www.gallup.com/poll/161405/americans-favor-pressure-palestinians-israelis.aspx>.

---, 2013b. "Americans' Sympathies for Israel Match All-Time High", *Gallup*, March 15, <http://www.gallup.com/poll/161387/americans-sympathies-israel-match-time-high.aspx>.

---, 2011. "Americans Maintain Broad Support for Israel", *Gallup*, February 28, <http://www.gallup.com/poll/146408/americans-maintain-broad-support-israel.aspx>.

---, 2009. "Americans Remain Skeptical About Middle East Peace", *Gallup*, June 4, <http://www.gallup.com/poll/120728/americans-remain-skeptical-middle-east-peace.aspx>.

Sasson, Theodore, 2013. *The New American Zionism*, New York: New York University Press.

Sasson, Theodore, Charles Kadushin, and Leonard Saxe, 2008. *Trends in American Jewish Attachment to Israel: An Assessment of the 'Distancing' Hypothesis*, Waltham, MA: Cohen Center for Modern Jewish Studies.

Spector, Stephan, 2009. *Evangelicals and Israel*, Oxford: Oxford University Press.

The Israel Project Election Day Survey, 4 November 2008
www.theisraelproject.org/atf/cf/%7B84DC5887-741E-4056-8D91-A389164BC94E%7D/081620%20TIP%20ELECTION%20NIGHT%20FOR%20RELEASE.PPT#1.